

СПІЛЬНИЙ ПРЕДСТАВНИЦЬКИЙ ОРГАН
репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок
на національному рівні
(СПО об'єднань профспілок)

Майдан Незалежності, 2, Київ, 01001
Тел. (044) 205-76-41, 205-76-42, 205-76-09, тел/факс (044) 205-76-00
spo.fpsu.org.ua, e-mail: fpsu@fpsu.org.ua, spop@fpsu.org.ua

23.04.2021 № 01-12/317-сно

На 7075/0/2-21/45 від 16.04.2021 р.

Міністерство соціальної політики
України

*Про зміни до законодавства з
питань соціального страхування*

СПО об'єднань профспілок у рамках ініціатив за результатами консультацій 15.04.2021р. зі сторонами соціального діалогу вносить такі пропозиції.

1. З метою подолання кризового фінансового стану Фонду соціального страхування України розробити зміни до законодавства щодо:

- посилення державного впливу, функцій і повноважень Державної служби України з питань праці щодо контролю у сфері праці з метою зменшення не задекларованої праці (потенціал збільшення чисельності осіб, за яких сплачуватиметься єдиний внесок, становить 3,2 млн.);

- розробки ефективних заходів стосовно ліквідації боргів зі сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (борг становить 20,7 млрд. грн);

- збільшення максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, або встановлення регресивної шкали розмірів єдиного внеску залежно від величини бази нарахування, встановлення максимальної величини бази нарахування у річному обчисленні;

- покладення на Пенсійний фонд України адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що дозволить збільшити рівень збираємості страхових коштів;

- недопущення встановлення нових пільг зі сплати єдиного соціального внеску;

- забезпечення обчислення страхового стажу і надання соціальних виплат і послуг лише за умови сплати єдиного внеску (наприклад, у 2020 році на тривалий період були звільнені від сплати єдиного соціального внеску фізичні особи – підприємці із зарахуванням зазначеного періоду до страхового стажу, що потягнуло за собою недонадходження коштів до фондів соціального страхування та зростання заборгованості Фонду соціального страхування з виплат застрахованим особам);

- прискорення впровадження Електронного реєстру листків непрацездатності з метою посилення контролю за їх видачею;

- ініціювання подання до Верховної Ради України законодавчих пропозицій про внесення змін до Державного бюджету України на 2021 рік щодо збільшення витрат на фінансування заходів із запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій внаслідок пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, із спеціального фонду у складі Державного бюджету країни, передбачивши, що кошти такого Фонду будуть першочергово, спрямовані на соціальний захист (доплати громадянам України, надання безповоротної фінансової допомоги Фонду соціального страхування України тощо).

2. Щодо пропозицій з визначення розміру матеріального забезпечення у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності залежно від періоду участі у соціальному страхуванні та сплати страхових внесків.

Потрібно звернути увагу, що протягом останніх років наряду із постійним наданням пільг зі сплати страхових внесків (списання боргів, звільнення від сплати внесків тощо), зменшенням вдвічі з 2016 року розміру єдиного внеску, державою систематично приймалися рішення, направлені на звуження матеріальних прав застрахованих осіб у системі соціального страхування. Так:

- зменшено розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності з 60% до 50% середньої заробітної плати застрахованим особам, які мають страховий стаж до трьох років, та з 80% до 70% - при наявності страхового стажу від п'яти до восьми років;

- збільшено шкалу визначення розмірів допомоги по тимчасовій непрацездатності залежно від страхового стажу з трьох до чотирьох груп;

- для застрахованих осіб із страховим стажем менше 6 місяців протягом останніх 12 календарних місяців обмежили розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності – не більше за розмір допомоги, обчислений із мінімальної зарплати, а допомоги по вагітності і пологах - не більше за розмір допомоги, обчислений із двократного розміру мінімальної заробітної плати;

- скасовано санаторно-курортне лікування за рахунок часткового фінансування з коштів соціального страхування;

- обмежено страхові виплати для потерпілих на виробництві максимальним розміром на рівні 10 розмірів прожиткового мінімуму;

- значно зменшено розмір одноразової страхової виплати потерпілим на виробництві та інші.

Постійне звуження матеріальних прав застрахованих осіб віддаляє систему соціального страхування від її цільового призначення - соціального захисту громадян під час таких важких життєвих обставин як хвороба, травма, безробіття тощо, визначених ратифікованими Україною конвенціями МОП №№ 117, 102, 168.

Враховуючи те, що основна причина дефіциту коштів та у зв'язку з цим виникнення заборгованості Фонду соціального страхування перед застрахованими особами з виплат по тимчасовій непрацездатності пов'язана з поширенням коронавірусної хвороби, яка є тимчасовим явищем, категорично не підтримується продовження звуження прав застрахованих осіб, які значно втратили трудові доходи від обмежень зайнятості, а вирішувати проблему

дефіциту бюджету шляхом збільшення надходження коштів до Фонду, у т. ч. вжиттям заходів, запропонованих у пунктах 1 і 3 цього листа.

3. Стосовно диференційованого розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування для страхувальників залежно від рівня виробничого травматизму і професійних захворювань.

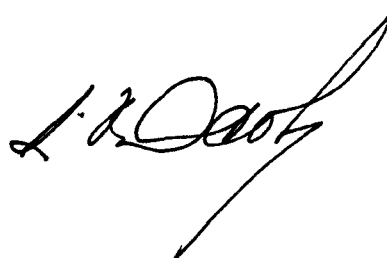
Пропонуємо повернутися до диференційованого тарифу внесків залежно від класу професійного ризику виробництва, що є одним із ефективних методів економічної зацікавленості роботодавців у зменшенні ризику виникнення нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. Адже встановленням внеску в єдиному розмірі для всіх підприємств і організацій було перекладено відповідальність у цій сфері від підприємств з високим професійним ризиком на підприємства і організації з низьким професійним ризиком. Крім того, раніше діючими нормами було передбачено можливість встановлення знижки до розміру страхового внеску за низькі рівні травматизму, професійної захворюваності та належний стан охорони праці чи надбавки за високі рівні травматизму, професійної захворюваності та неналежний стан охорони праці. У зв'язку з цим пропонуємо:

- встановити диференційований розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування для страхувальників залежно від рівня виробничого травматизму і професійних захворювань (орієнтовно зі шкалою в межах 10 класів ризику);

- передбачити систему знижок і надбавок до єдиного внеску, що здійснюється Фондом за результатами роботи страхувальника за минулий календарний рік (зниження чи зменшення кількості нещасних випадків та професійних захворювань на його підприємстві).

Просимо внесені Сторонами пропозиції узагальнити, надіслати їх Сторонам для вивчення та організувати їх обговорення з метою покладення в основу законодавчих пропозицій.

**Голова СПО
об'єднань профспілок**

Г.В. Осовий